

rekoč: „Ta tolar ni za nič!“ tako tudi družega, tretjega i. t. d. Kralj videč, da mu ne bo de mogel plačati, poda mu cekin. Kadar kovač vidi cekin v roci noče ga zviti, nego spravi ga in se kralju lepó zahvali. Kralj odjezdi dalje, veseleč se, da je našel sebi jednakega korenjaka.

Vaški v K.

Lov na veverice.

Po naših hribih imajo farani navadno po jednega duhovnika, kateri jim mašuje zjutraj ob šestih. Priložnost imajo potem počivati po ves dopóludne. Poležejo pod senco ovočnega drevja; roko si denó pod glavo, s klobukom si pokrijejo obraz, da jih ne motijo brenčéče muhe in dneva svit. Kdor je bolj zgóvoren in menj zaspan, poišče si družbe; tam se kramljá o vsem, kar koli kdo vé in zna. Ta pogovor mladih ljudi pa ne zanima vsikdar in mnogokrat se jim nit utrga ali pa poíde. Iger ne ljubijo naši ljudje; k večjemu naletiš pod kozolecem pastirje, da tákajo po deski solde. Postárni možak bi pač najraje krepčal se s kapljico vina, ali, ker žep, če ob vanj potolče, ne dá glasú, treba mu je zariti se v svoj ulnjak, kjer pod vplivom čebelne muzike kmalu zaspi in zasmrči.

Ali taka drémavost ne ugaja dijaku; saj se po dnevi ne utruji in po noči dovoljno naspí. Čemèl sem časih v hiši za mizo ter bobnajoč po njej podíl razposajene muhe. Naslonil sem glavo ob roko in tožil in stokal o dosádnosti. Sam sem bil v hiši, le ura je tik-takala na steni meni nasproti. A videč, da s tem ne odženem svojega nasprotnika, iskal sem pazljivo z očmi od stene do stene, od police do police orodja, ki bi mi pomagalo odgnati dosádnost. K sreči so se slednjič oči zapele ob puško jednocevko, ki je vsa zaprašena in s pajčevinami opredena visela gori v kotu.

Misli si, dragi bralec, vreme in naravo, kakeršna je v začetku meseca septembra. Po travnicih je ravnokar pokošena otava, hobotno poganja bledovijolčasti podlesek. Nekatera hruškova drevesa v sadnem vrtu stojé užé prazna in listje rumení in odpada, druga zoré in vsak trenotek se utrga rumení sad, vrší med listjem in cepne na tla, kjer naglo k sebi zvabi množico kakor baker rujavih mravelj. Reši jo te nesreče, poberi jo in utakni v žep! Med zelenim, vender užé rumeno opikanim listjem češpelj te pozdravlja plod, modrejši od nebá, ki se zastrt s sivimi, razkosanimi oblaki prostira nad vrtom in njivo, po katerej pastir preganja živino, da pogriže deteljo strnišnico. Čuješ njegov glas, ko vrača živino, vmes zalaja pes, sicer je pa vse tiho in mirno od domače hiše pa do mračnega jelovega gozda, ki po ónem brdu praznuje svoj nedeljski mir. Nekaka zaspanost ti poseda na oči v tem vesoljnem pokoji, pri tem vse objemajočem mrtvilu. Zlékneš se pod oreh, ki svoje korenine poganja preko skal odetih z robidovjem. Časih bleskne solčna luč po debelem rázkavem, napočenem deblu; po puškinem kopitu, ležečem poleg tebe, plešejo „zajčki“, če zamigne listje po vejah. Če pa zatisneš oči in se potopiš v morje svojih misli, vzbudi te nekov pad poleg glave. Ko se ozreš, vidiš oreh, kakó se kotaljá po bregu nizdolu. In če v ónej meri, v katerej je priletel oreh, pogledaš na drevo, molí ti od krošnje po deblu doli kosmat veveričin rep. Strastno zagrabiš za puško, napneš petelina . . .

ali veverica se ne premakne in se neče posaditi v zate ugódnejši položaj. S kamenom zalučiš po njej: smukne urno v vrh in tam iznad veje bojzljivo kuka s svojimi črnimi očkami, kadar ti meriš na njo. Ravno si uprl prst ob lok, da bi sprožil, veverice ni več. Zdrsala je ónstran debela doli, drzovito skočila raz vejo na leskov grm in neizrečeno naglo jo pobrisala črez dolino v gozd — tebi v žalost in nejevoljo.

Kdor hoče kmalu priti vevericam na sled, idi lepega, solnčnega jutra v gozd, meječ na obdelano polje. Na jednej stráni potoka se vzdiguje strm pašnik ali senožet brez drevja in grmovja, na tej zeleni temno-zelen mlad gozdič — gotovo skrivališče in bivališče brzonogim, okretnim živalicam. Više od gozda góri ob potoku raste na pólu obdelanej zemlji kaka drobnica, kriptentasta lesnika ali pritlikasto češpljevo drevo vrsteč se s klenom, trpetliko ali javorjem. Ob tem drevju se vleče plot, zagrajajoč laz pred govedo, ki se v jeseni tu okolo pase. Ako je bil užé kak nedeljsk lovec pred teboj tukaj in je vzduh posmodil s smodnikom, ne boš zapazil veveric, ki sicer objestno in smelo plazijo po drevju, raznašajo plodove po skalah in ograjah. A da ne prideš prazen domóv — to bi pač bila sramota — splazi se v bližaji gozdič, kjer smrekica pri jelki goreče kipí proti plavetnemu nebu, takó gosto jedna poleg druge, da jedva moreš položiti svojega trupla pézo na suha, z iglami nastlana tla. Šuma okolo tebe ni, le šoja se pačí in dere ondu na brezi, ki kakor pritepenka kriví svoje belo deblo sredi temnih domačinov. V sencí mladega zaraščaja trhlené porobki razjedeni od mravelj in drugoličnega mrčesa: od tod gre duh po trhli in gnjilini. Takó tudi v borštu, kakor drugod, na grobu smrti zapalega klije in dije novo, veselo življenje...! Lovec, da-si le veveričji, mora oskrbeti se s potrpežljivostjo. Čakaš četrť ure in morda še več, veverice ni. Tjã sédi, prijatelj, in potrpi! Nisi li čul, da je nekaj škrtnilo? Napni ušesi, sapo vleci k sebi; slišiš, nè, kako nekaj šumi po vejah, kakor da bi dež rosil? Brez dvoma, ona mora biti! Zbístri oči, vsak trenotek se bo preselila iz krošnje, kjer se gostí, da je ti ne vidiš, s češarkom, na nižjo vejo... in tedaj imej trdno roko, bistro okó, mirno srce!...

Ne morem kaj, da ne bi pri tej priliki povedal, kako sem jaz ustrelil prvo veverico. Zalótil sem jo, ko se je zibkala na smrekovej veji. Urno sem oprl kopito ob ramo in poménil... ali veverica, začudeno me pogledavši, smuknila je na višek nevisoke smreke, od koder je nepremično in neprestano upirala v mé svoje bistre oči. Srce mi je jelo močno in gosto bíti, roka se mi je zatresla — nikdar poprej še nisem sprožil puške. Ležem na tla in se naslonim ob deblo mlade bukve. Pomérim cev ob muhi na veverico, sprožim lok, „cék“ je dejalo, ni se užgal smodnik. Napnem drugič, sprožim... nič boljše, nego li prvič. Ni se vnela kapica. Srce mi je dejalo, da ne bode iz vsega tega nič in še močneje mi je razsajalo po prsih. Črnosvetlo okó je še vedno zijalo v mé. O da bi, prva ti moja veverica, takrat vsuknila glavico in skokom se zagnala na bližnji vrh in potem dalje! — Napnem tretjič lok, a polno, ne na pólu kakor poprej. Puška mi je užé mahedrala v roci... sprožil sem, počilo je in veverica je sè zelenega vršiča vrtoglavlila se ob vejah doli na tla. Dim pa je razpršéal se in zapletal se ob vejah. — Vesela sva tisto nedeljo bila dva: jaz, ki sem jo pogodil in vaški kovač, ki jo je pojedel.

Jos. Gradčam.